

LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

Potilastietojärjestelmät lääkärin työvälineenä 2021

Ennakkotuloksia

Materiaali on julkaisuvapaa 3.6.2021 klo 10.00

Kyselyn toteutus

Potilastietojärjestelmät lääkärin työvälineenä tutkimus toteutettiin neljännen kerran helmikuussa 2021. Sarjan edelliset tutkimukset on tehty vuosina 2010, 2014 ja 2017.

Tutkimusryhmässä on mukana tutkijoita Aalto-yliopistosta, Oulun yliopistosta, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksesta (THL) ja Lääkäriliitosta. Tutkimus on mukana THL:n [Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmäpalveluiden seuranta ja arviointi \(STePS 3.0\)](#) hankekokonaisuudessa, jossa arvioidaan tietojärjestelmiä mm. lääkäreiden, hoitajien ja sosiaalityöntekijöiden toimesta.

Tutkimuskutsu sähköiseen kyselyyn lähetettiin yhteensä 19 142 alle 65-vuotiaalle Suomessa asuvalle lääkärille. Kyselyyn vastasi 4 683 lääkäriä eli noin joka neljäs lääkäri (24,5%)

Vastanneet edustavat hyvin perusjoukkoa. Tyypillisesti vanhemmat lääkärit vastasivat kuitenkin hieman nuoria aktiivisemmin, kuten myös erikoistuneet. Edellisiin tutkimuksiin verrattuna sairaalasektori on tällä kertaa ylliedustettuna.

Lukuohje

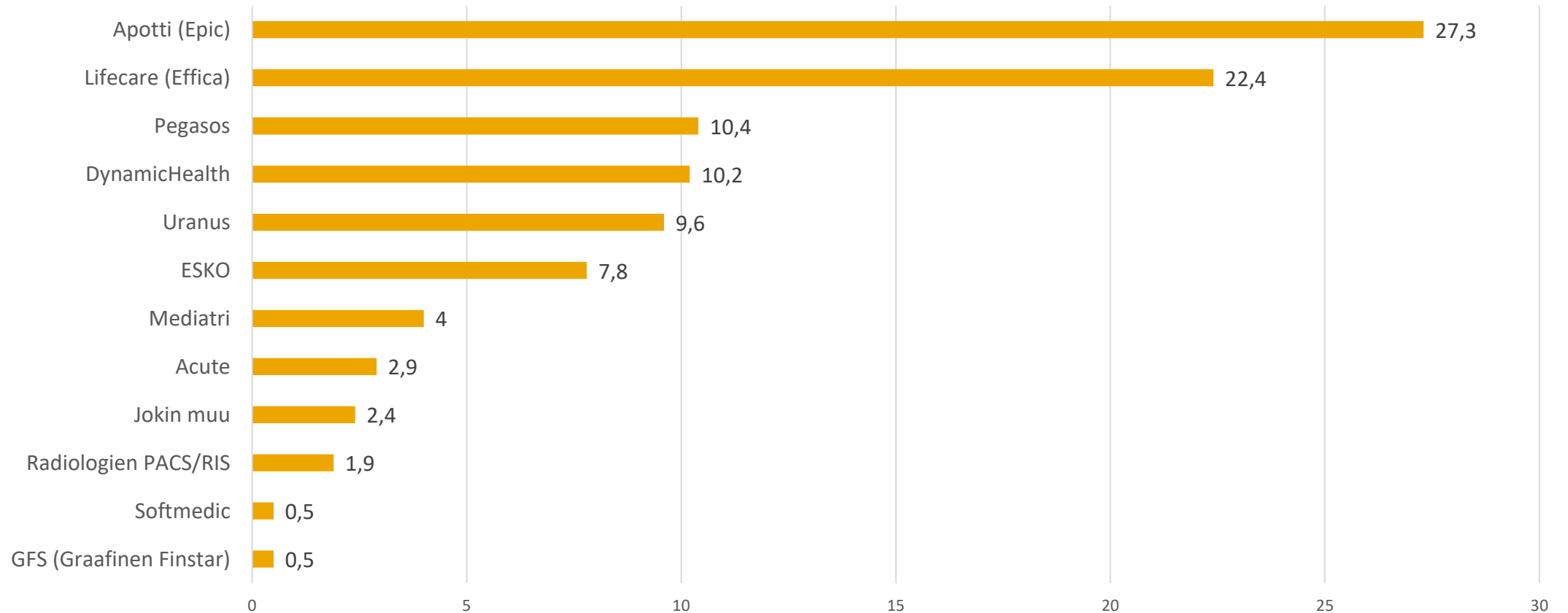
Vertailutietona käytetään Potilastietojärjestelmät lääkärin työvälineenä 2017 tutkimuksen tietoja
(kts. Esim. https://www.laakariliitto.fi/site/assets/files/5229/sll342018-1814_saastamoinen.pdf)

Järjestelmien keskinäistä vertailua on tarkoituksenmukaista tehdä työskentelysektoreittain (sairaala, terveyskeskus, yksityiset toimipaikat), sillä toimintaympäristöt ovat erilaisia. Tämän lisäksi samankin nimiset järjestelmät poikkeavat ominaisuuksiltaan eri sektoreilla.

Järjestelmäkohtaiset tiedot esitetään pääasiallisesti käytettyjen järjestelmien osalta.

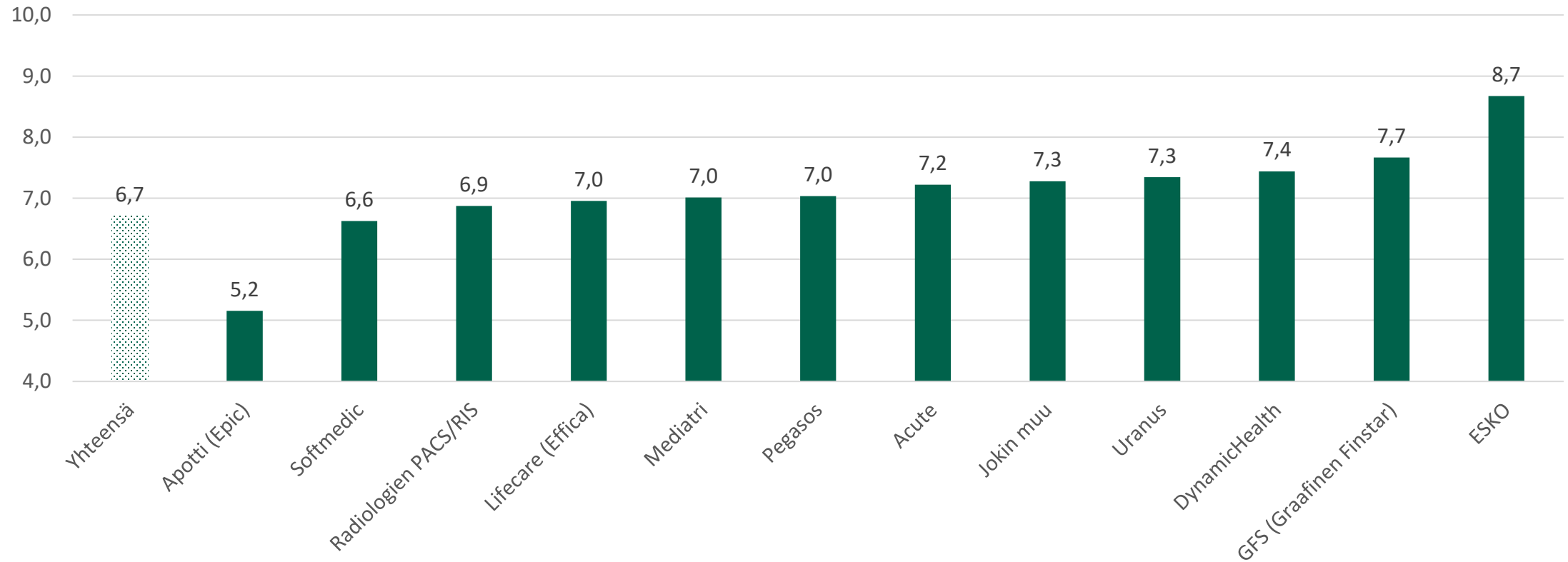
Tausta

Yleisimmät potilastietojärjestelmät ja niiden käyttäjien osuus vastanneista (%)

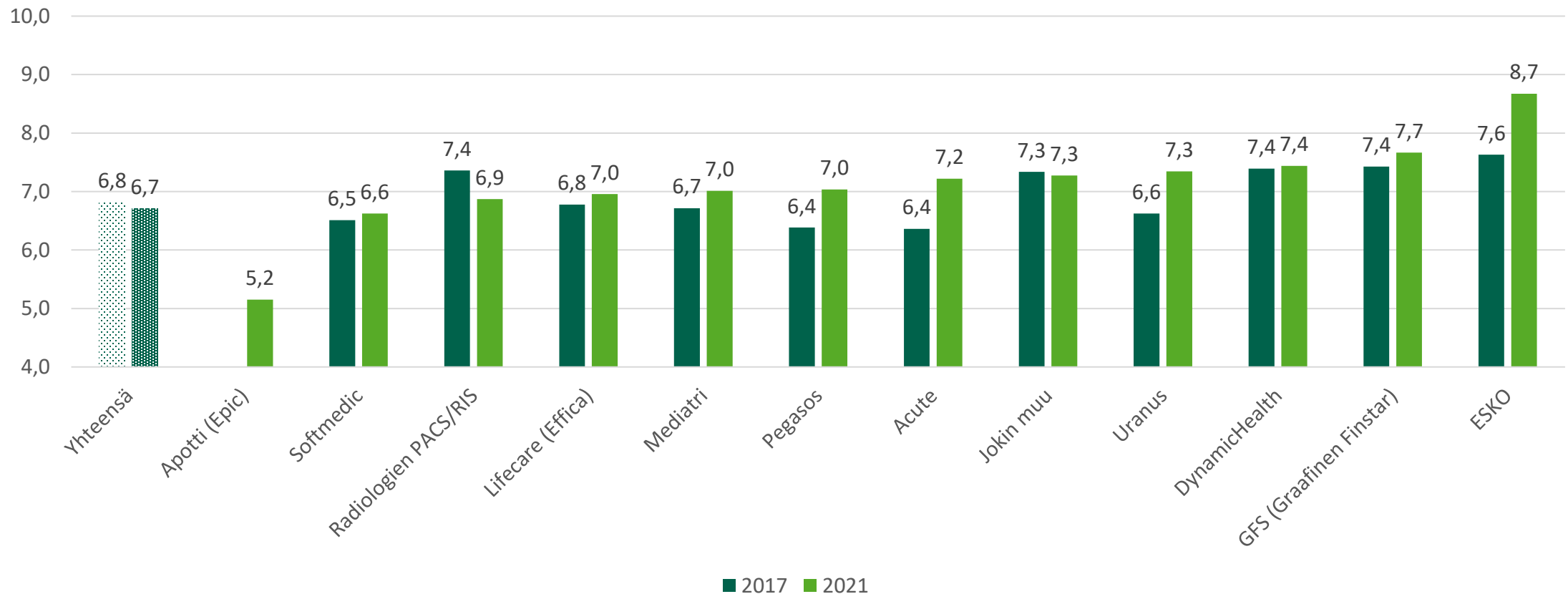
Järjestelmien saamat kouluarvosanat

Järjestelmäkohtaiset kouluarvosanat 2021

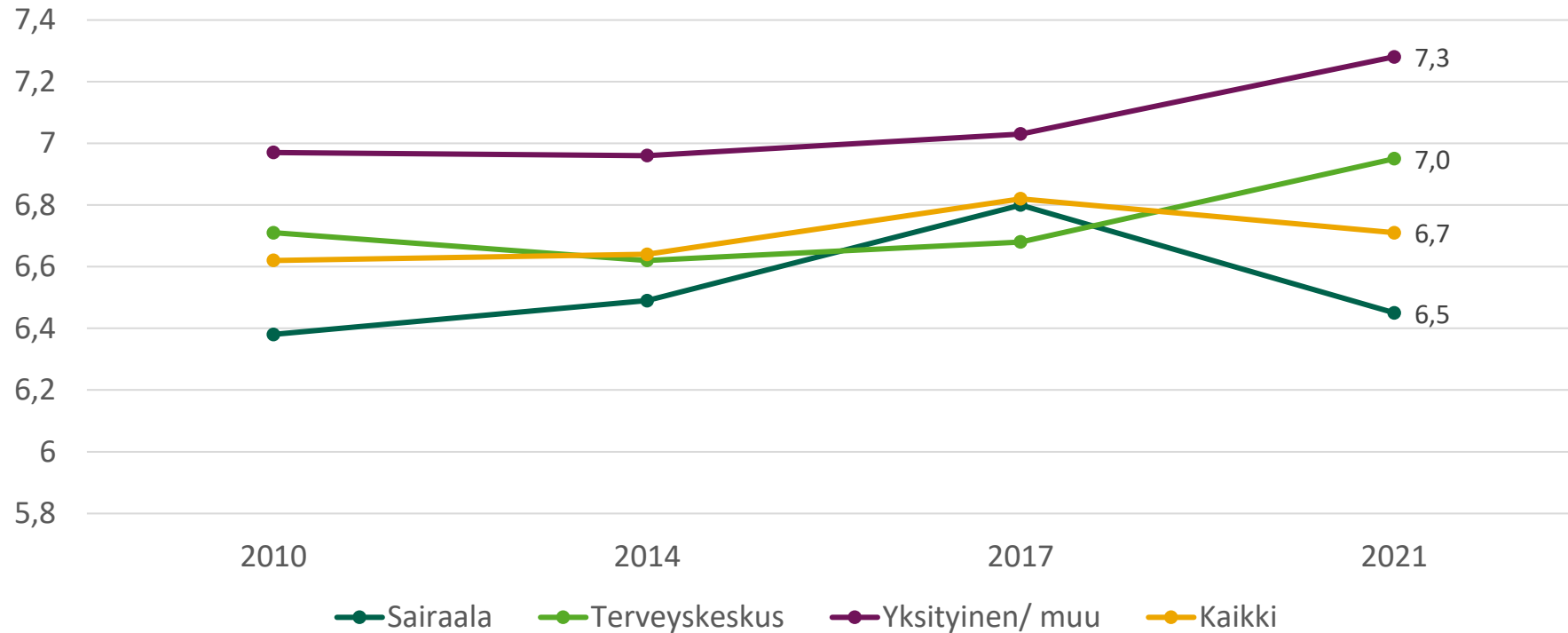
Kouluarvosanat vertailu 2017 ja 2021

Lähes kaikkien järjestelmien arvosanat ovat parantuneet tai pysyneet samana verrattuna vuoteen 2017, sen sijaan kokonaisarvosana on hieman laskenut.

Arvosanojen keskiarvot 2010 - 2021 sektoreittain

Arvosanat nousivat terveyskeskuksissa ja yksityinen/ muu sektorilla. Sairaalahjärjestelmien arvosanat laskivat, mikä vaikutti myös kokonaisarvosanan laskuun.

Pääasiallisesti käytettyjen
järjestelmien kouluarvosanojen
keskiarvot ja 95 % luottamusvälit
(lv) sektoreittain, vuosi 2021

Sairaala	N	Keskiarvo	Alempi lv	Ylempi lv
Apotti (Epic)	1184	5,12	5,06	5,19
ESKO	360	8,68	8,58	8,77
Lifecare (Effic)	520	6,88	6,77	6,98
Mediatri	55	7,47	7,15	7,80
Pegasos	77	7,05	6,75	7,35
Radiologien PACS/RIS	77	6,82	6,46	7,17
Uranus	438	7,35	7,24	7,45
Terveyskeskus	N	Keskiarvo	Alempi lv	Ylempi lv
Apotti (Epic)	60	5,62	5,32	5,92
GFS (Graafinen Finstar)	24	7,67	7,11	8,22
Lifecare (Effic)	464	7,04	6,93	7,14
Mediatri	83	6,90	6,65	7,16
Pegasos	375	7,02	6,90	7,13
Yksityinen/muu	N	Keskiarvo	Alempi lv	Ylempi lv
Acute	124	7,27	7,07	7,48
DynamicHealth	463	7,45	7,35	7,56
Softmedic	21	6,81	6,22	7,40

Yhteenveto: Kouluarvosanat

- Järjestelmien saama kokonaisarvosana on laskenut hieman verrattuna vuoteen 2017.
 - Arvosanat nousivat terveyskeskuksissa ja yksityinen/ muu sektorilla. Sairaalajärjestelmien arvosanat laskivat, mikä vaikutti myös kokonaisarvosanan laskuun.
 - Järjestelmäkohtaiset arvosanat ovat pääasiallisesti joko pysyneet samana tai nousseet. Radiologien PACS/RIS:n arvosana on laskenut. Uutena järjestelmä tutkimuksessa oli mukana Apotti.
 - Parhaan arvosanan sai ESKO ja heikoimman Apotti.
-

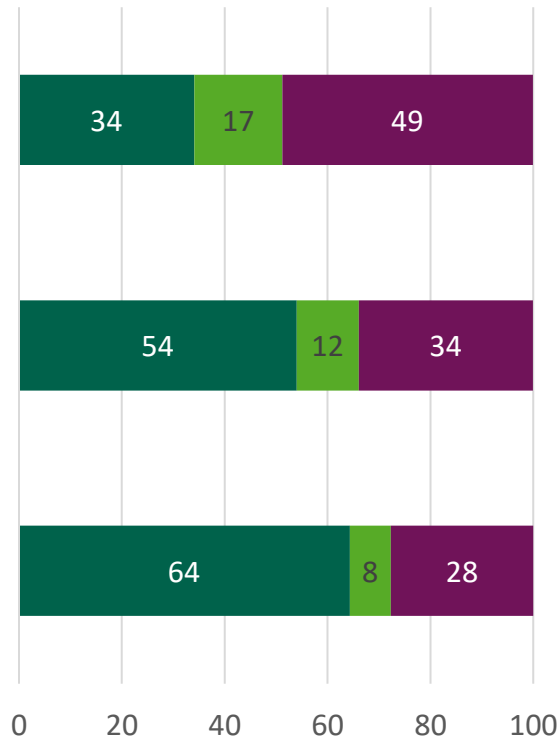
Järjestelmien tekninen toimivuus

Tekninen toimivuus

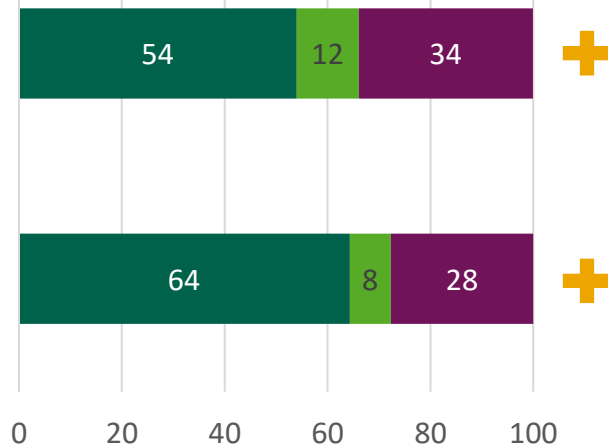
Järjestelmien reagointinopeus ja vakaus ovat parantuneet verrattuna vuoteen 2017.

2021

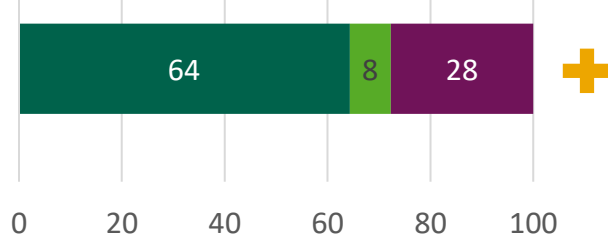
Järjestelmän virheellinen toiminta on aiheuttanut tai ollut lähellä aiheuttaa vakavan haittatapahtuman potilaalle.

Järjestelmä reagoi nopeasti käskyihin.

Järjestelmä on tekniseltä toimivuudeltaan vakaa (ei kaatuile, ei käyttökatkoksia)

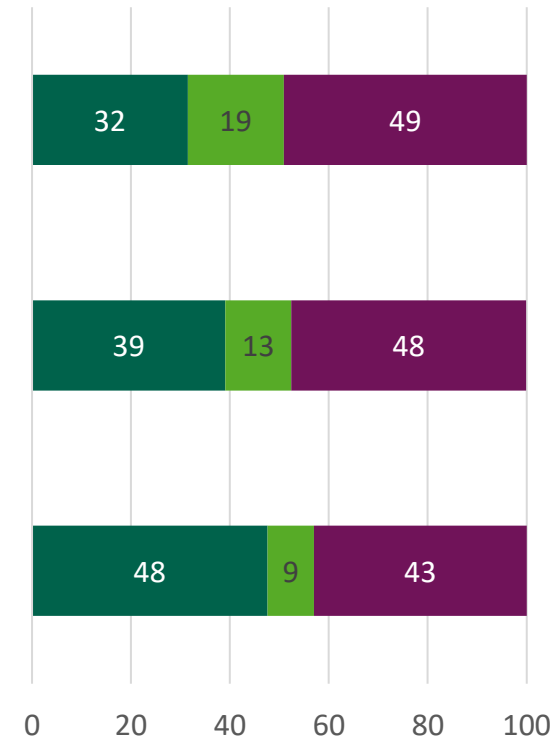

■ Samaa mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Eri mieltä

n= 4624 - 4634

2017

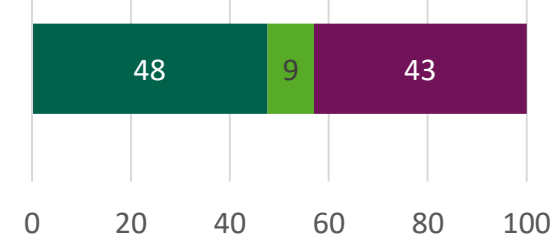
Järjestelmän virheellinen toiminta on aiheuttanut tai ollut lähellä aiheuttaa vakavan haittatapahtuman potilaalle.

Järjestelmä reagoi nopeasti käskyihin.

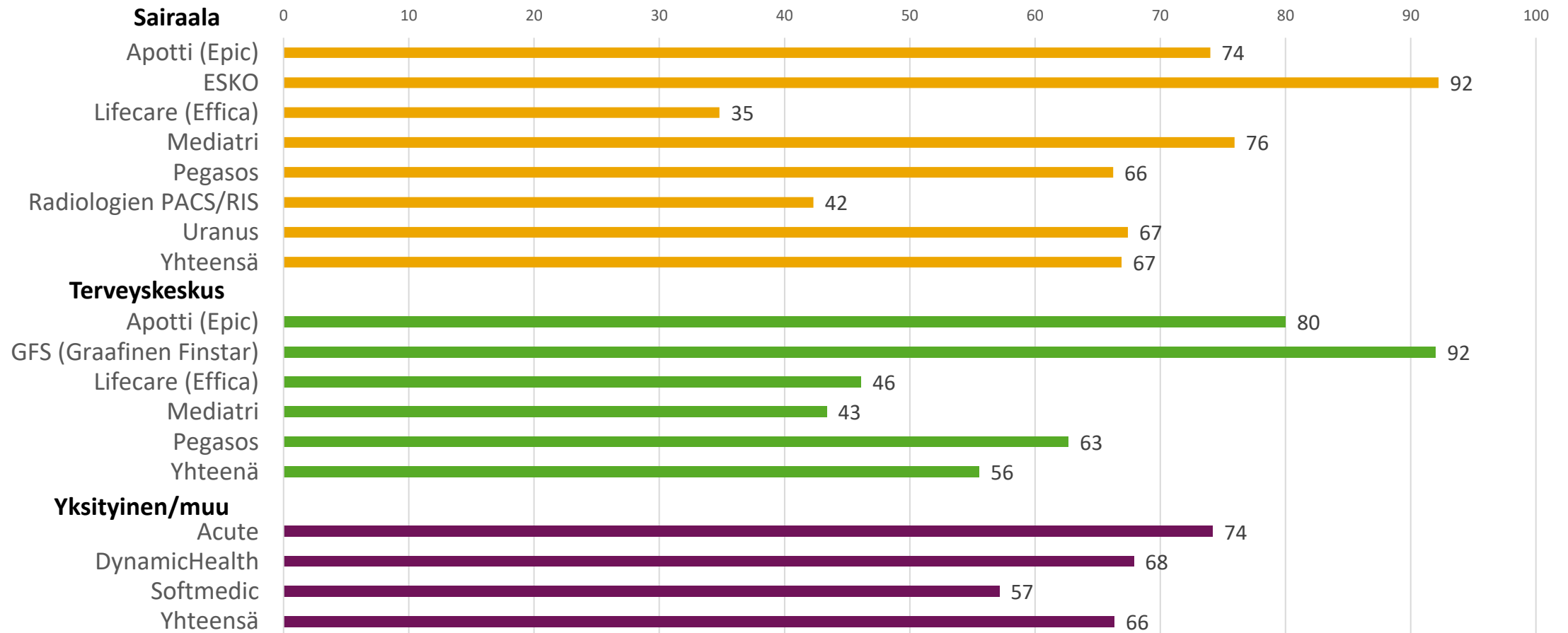
Järjestelmä on tekniseltä toimivuudeltaan vakaa (ei kaatuile, ei käyttökatkoksia)

■ Samaa mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Eri mieltä

n= 3 919 - 3 941

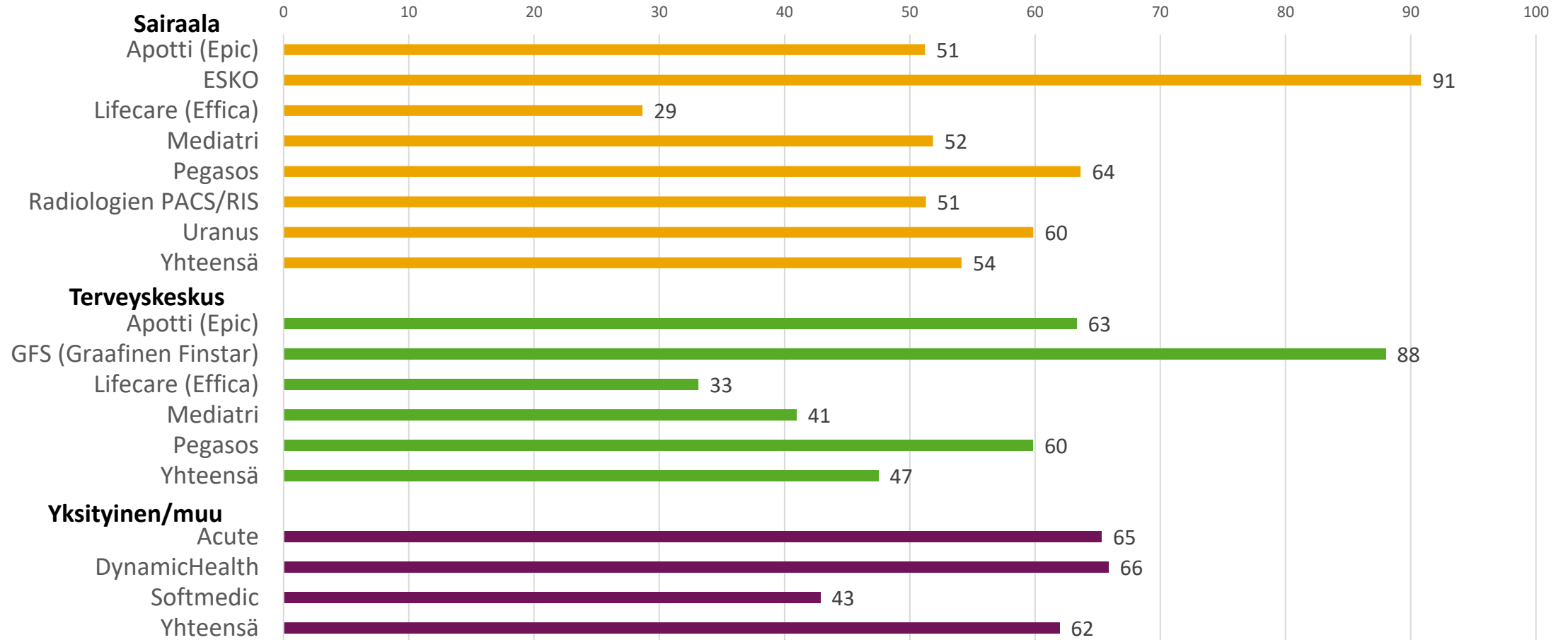
Järjestelmä on **tekniseltä toimivuudeltaan vakaa** (ei kaatuile, ei käyttökatkoksia), samaa mieltä (%)
Tekninen toimivuus järjestelmittäin ja sektoreittain 1/3, vuosi 2021

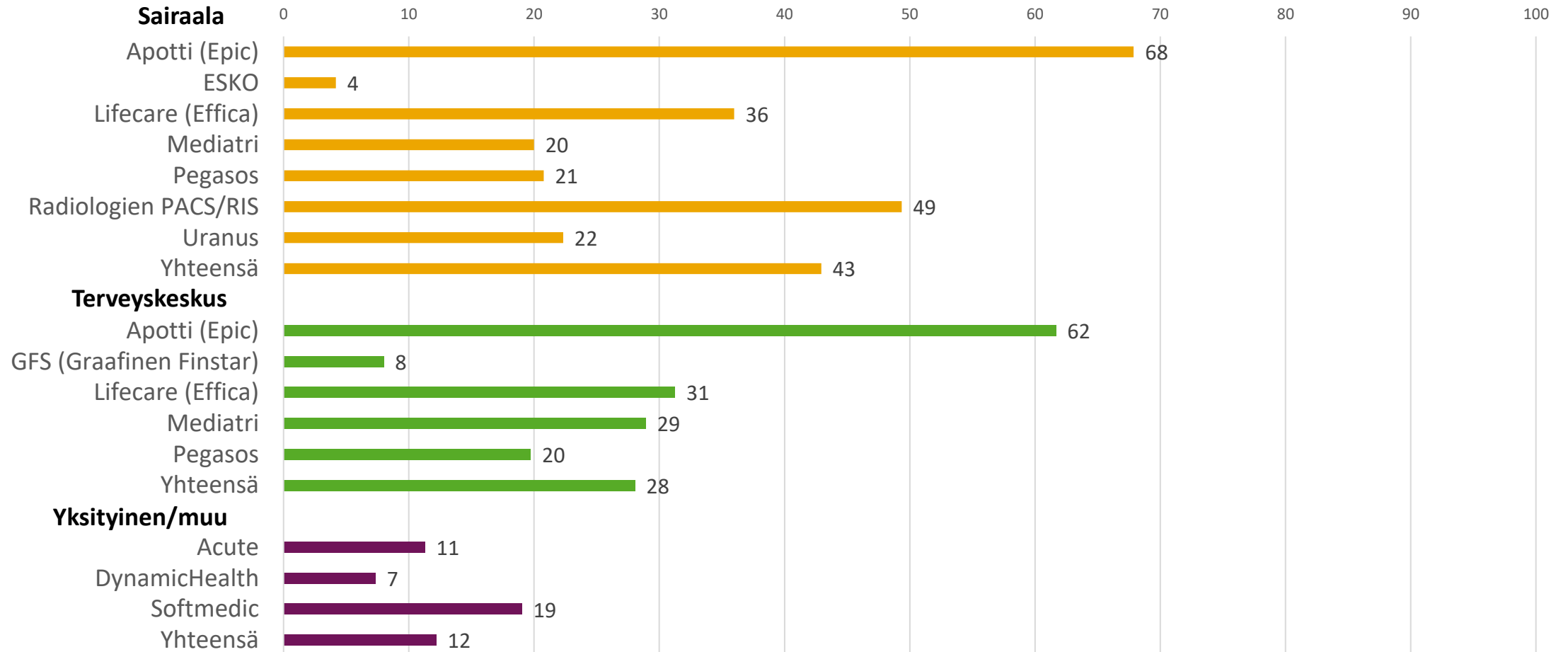
Yhteensä sarakkeilla ovat mukana kaikki ko. sektorille kuuluvat vastaajat, vaikka heidän käyttämäänsä järjestelmää ei olisi listattu yläpuolella.

Järjestelmä reagoi nopeasti käskyihin, samaa mieltä (%)

Tekninen toimivuus järjestelmittäin ja sektoreittain 2/3, vuosi 2021

Järjestelmän virheellinen toiminta on aiheuttanut tai ollut lähellä aiheuttaa vakavan **haittatapahtuman** potilaalle, samaa mieltä (%)
Tekninen toimivuus järjestelmittäin ja sektoreittain 3/3, vuosi 2021

Yhteensä sarakeilla ovat mukana kaikki ko. sektorille kuuluvat vastaajat, vaikka heidän käyttämäänsä järjestelmää ei olisi listattu yläpuolella.

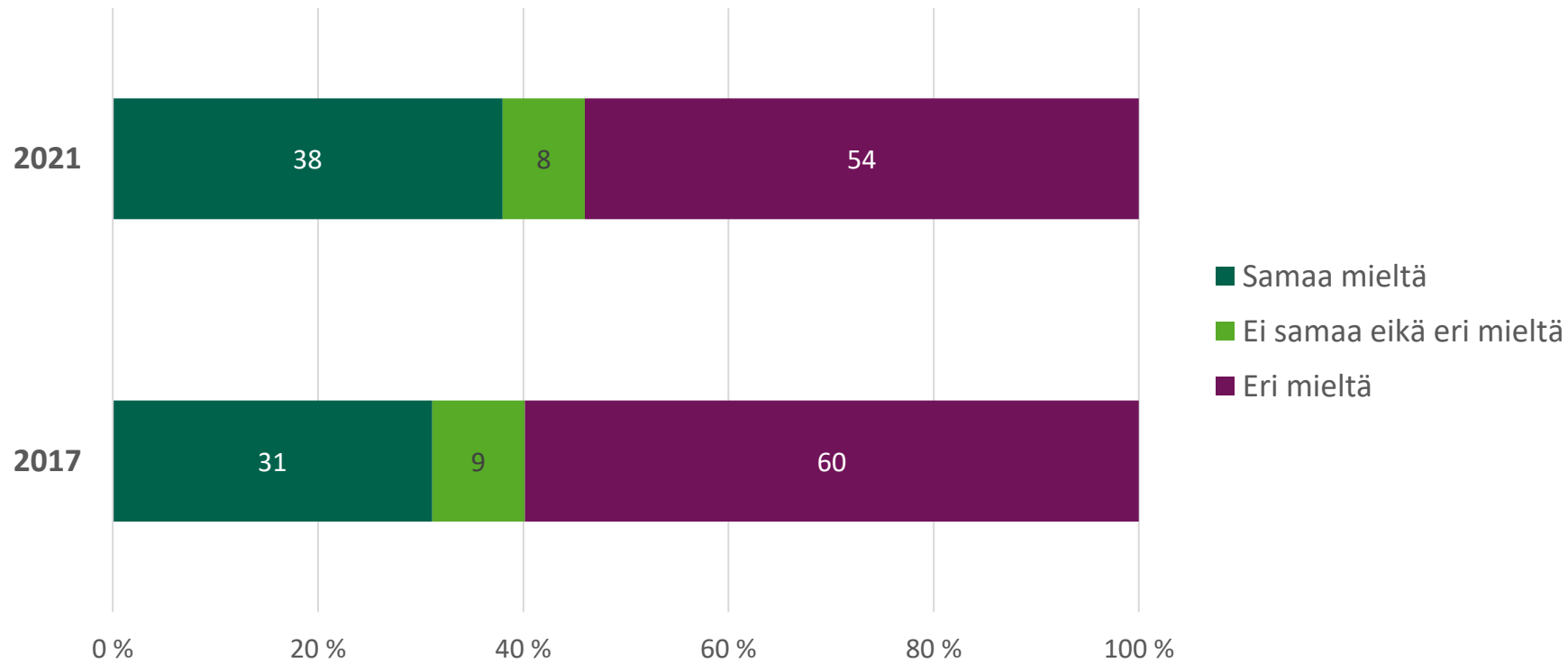
Yhteenveto: Tekninen toimivuus

- Järjestelmien reagointinopeus ja vakaus on parantunut verrattuna vuoteen 2017.
 - Haittatapahtumien suhteen ei kokonaistilanteessa ole muutosta suhteessa vuoden 2017 tuloksiin. Järjestelmien välillä on kuitenkin suuria eroja.
-

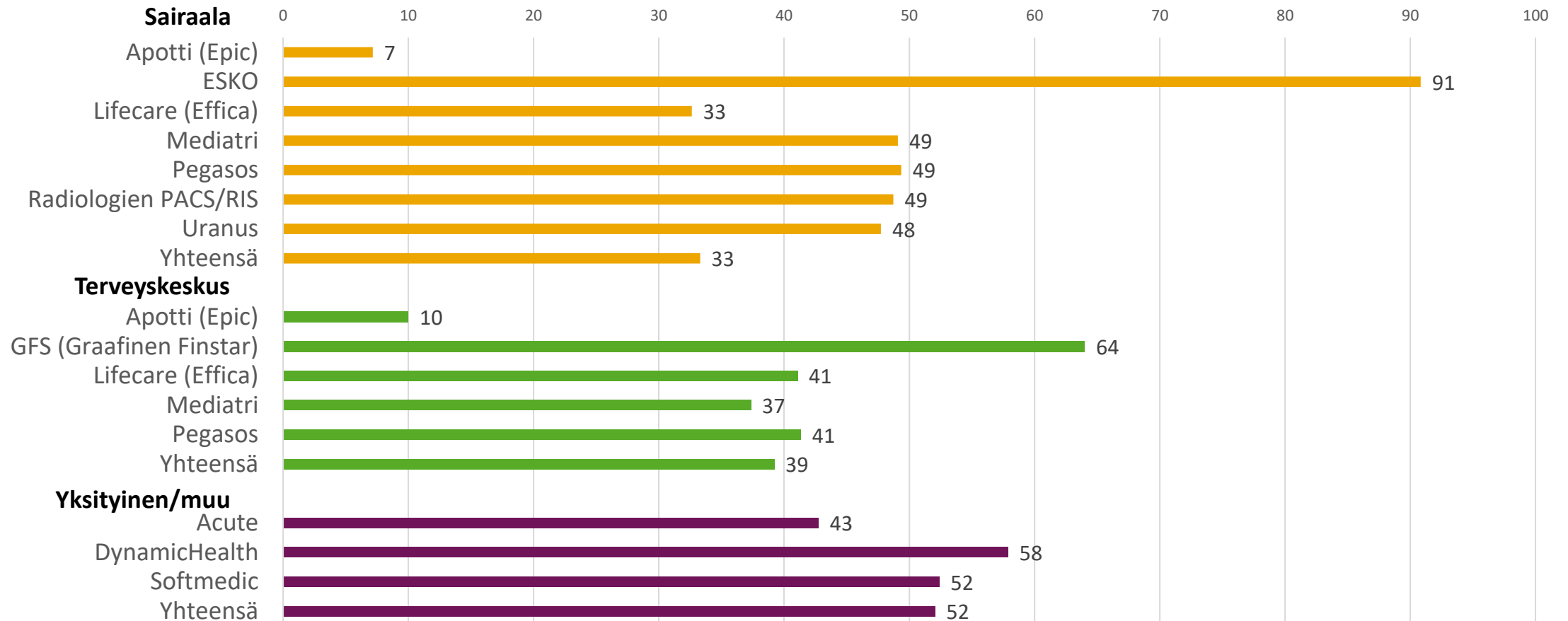
Järjestelmien käytettävyys

Järjestelmien käytettävyys

Rutiinitehtävien suorittaminen on helpottunut verrattuna vuoteen 2017. Edelleen kuitenkin yli puolet vastaajista on sitä mieltä, että rutiinitehtävien suorittaminen ei ole suoraviivaista ja onnistuu ilman ylimääräisiä valintoja.

Rutiinitehtävien suorittaminen on suoraviivaista ja onnistuu ilman ylimääräisiä valintoja, samaa mieltä (%)
Järjestelmittäin ja sektoreittain, vuosi 2021

Yhteensä sarakkeilla ovat mukana kaikki ko. sektorille kuuluvat vastaajat, vaikka heidän käyttämäänsä järjestelmää ei olisi listattu yläpuolella.

Yhteenveto: Järjestelmän käytettävyys

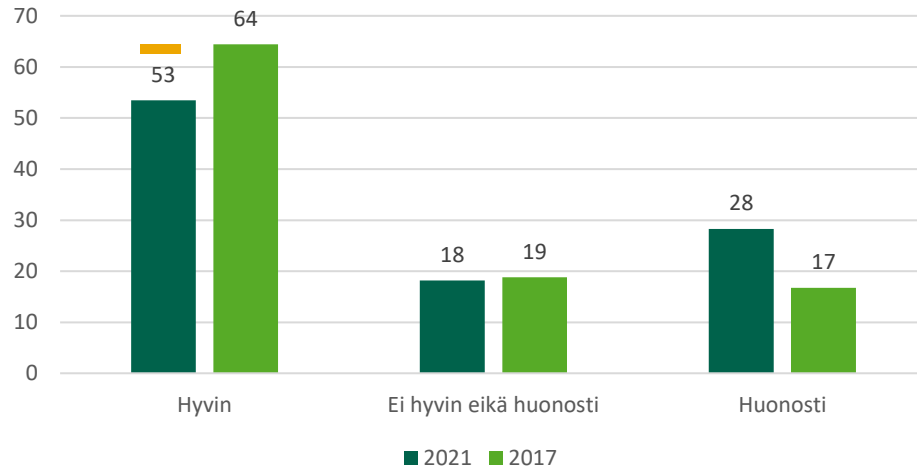
- Rutiinitehtävien suorittamisen sujuvuus ja helppous kuvaa järjestelmän käytettävyyttä. Tässä on tapahtunut kehitystä positiiviseen suuntaan verrattuna vuoden 2017 arvioihin, mutta edelleen yli puolet vastaajista on sitä mieltä, että rutiinitehtävien suorittaminen ei ole suoraviivaista ja onnistu ilman ylimääräisiä valintoja.
 - Järjestelmien välillä on suuria eroja.
-

Yhteistyö ja tiedonkulku

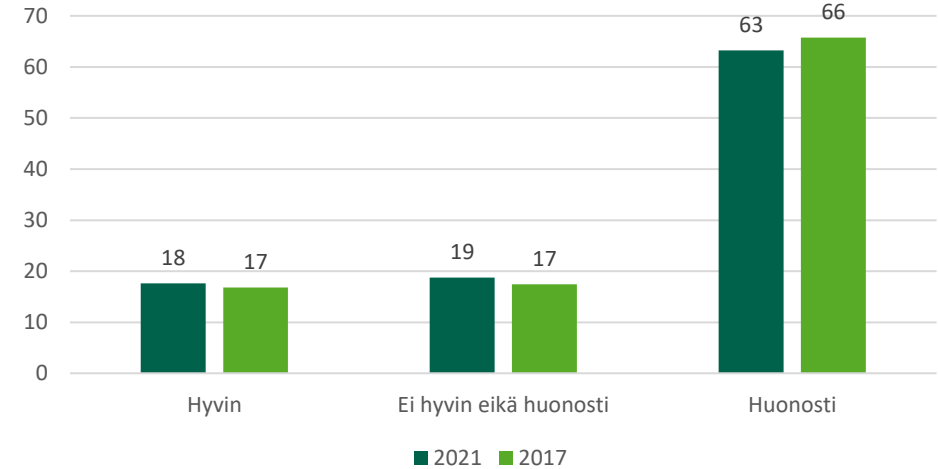
Yhteistyö ja tiedonkulku

Miten hyvin tietojärjestelmät tukevat mielestäsi yhteistyötä ja tiedonkulkua eri tahojen välillä?

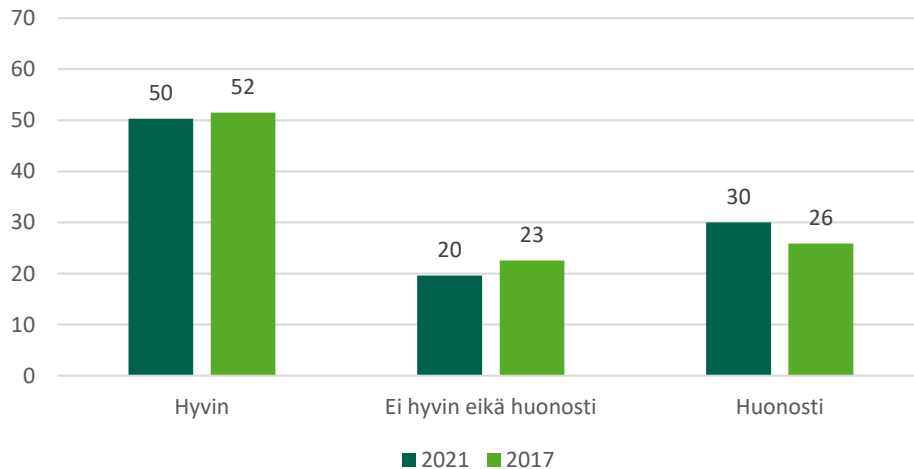
Samassa organisaatiossa toimivien lääkäreiden välillä

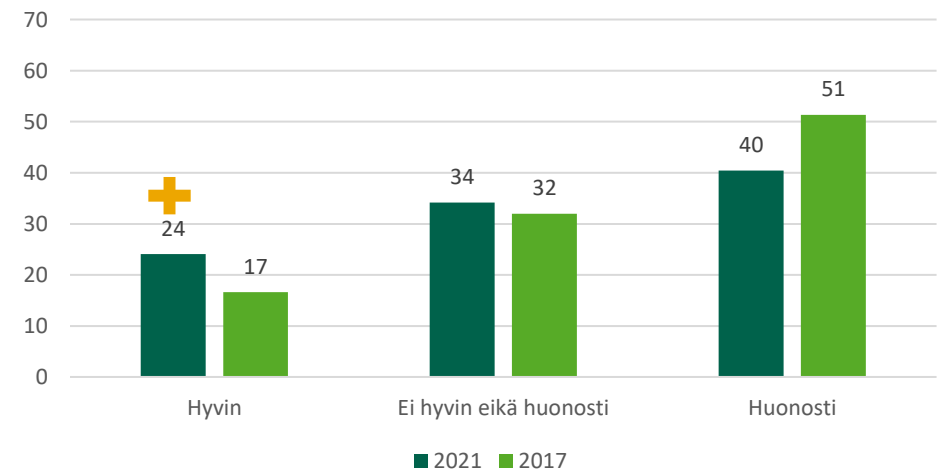
Eri organisaatioissa toimivien lääkäreiden välillä

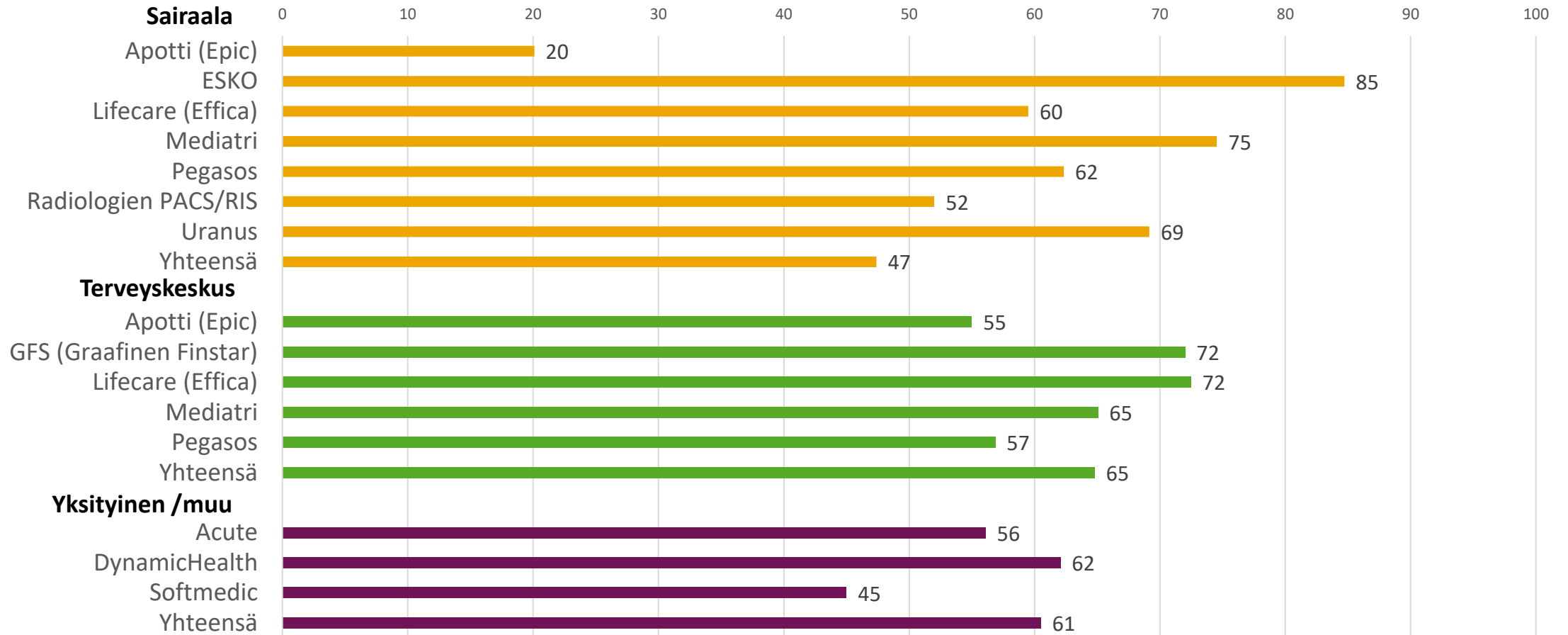
Lääkärin ja hoitajien välillä

Lääkärin ja potilaan välillä

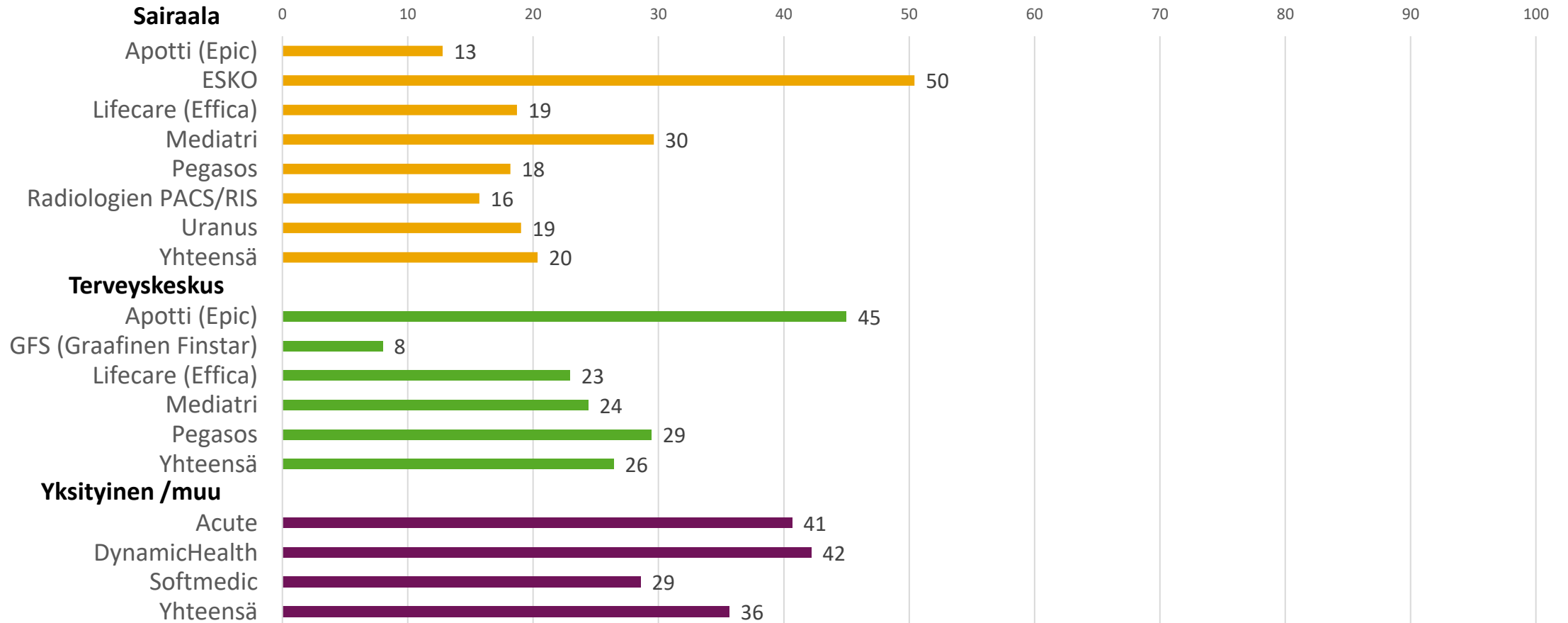

Miten hyvin tietojärjestelmät tukevat yhteistyötä ja tiedonkulkua **lääkärin välillä omassa organisaatiossa**, 'hyvin' vastanneet (%)
Yhteistyö ja tiedonkulku järjestelmittäin ja sektoreittain 1/2, vuosi 2021

Yhteensä sarakeilla ovat mukana kaikki ko. sektorille kuuluvat vastaajat, vaikka heidän käyttämäänsä järjestelmää ei olisi listattu yläpuolella.

Miten hyvin tietojärjestelmät tukevat yhteistyötä ja tiedonkulkua **lääkärin ja potilaan välillä**, 'hyvin' vastanneet (%)
Yhteistyö ja tiedonkulku järjestelmittäin ja sektoreittain 2/2, vuosi 2021

Yhteensä sarakkeilla ovat mukana kaikki ko. sektorille kuuluvat vastaajat, vaikka heidän käyttämäänsä järjestelmää ei olisi listattu yläpuolella.

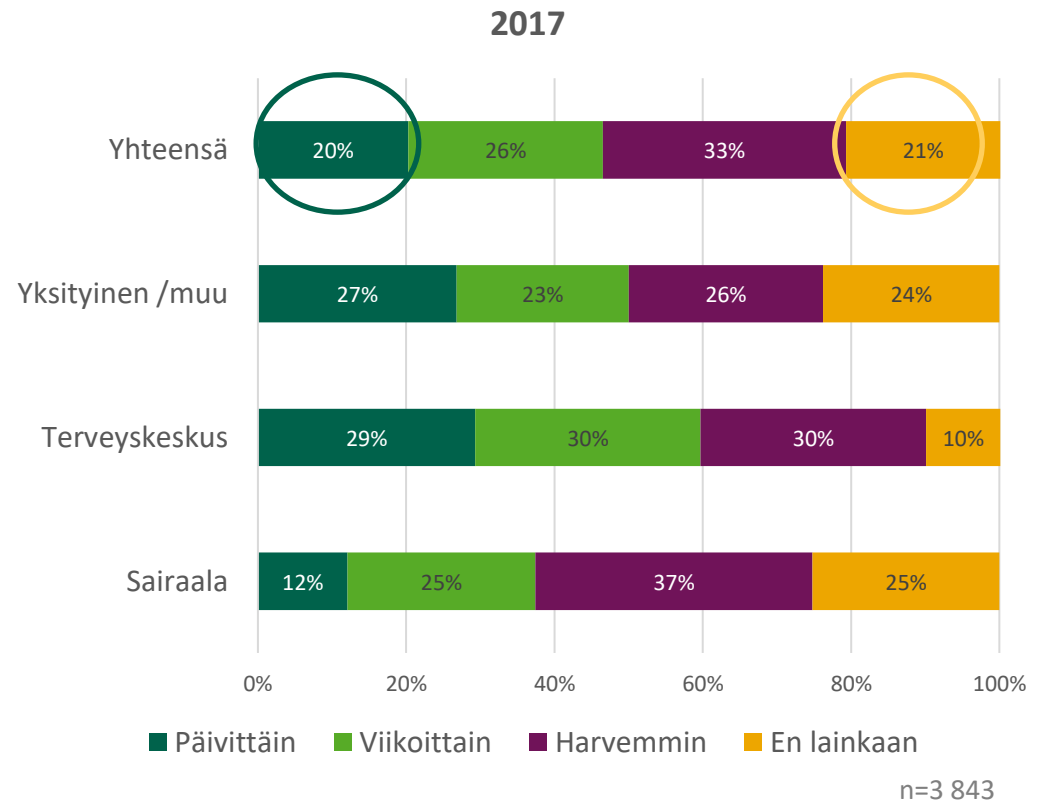
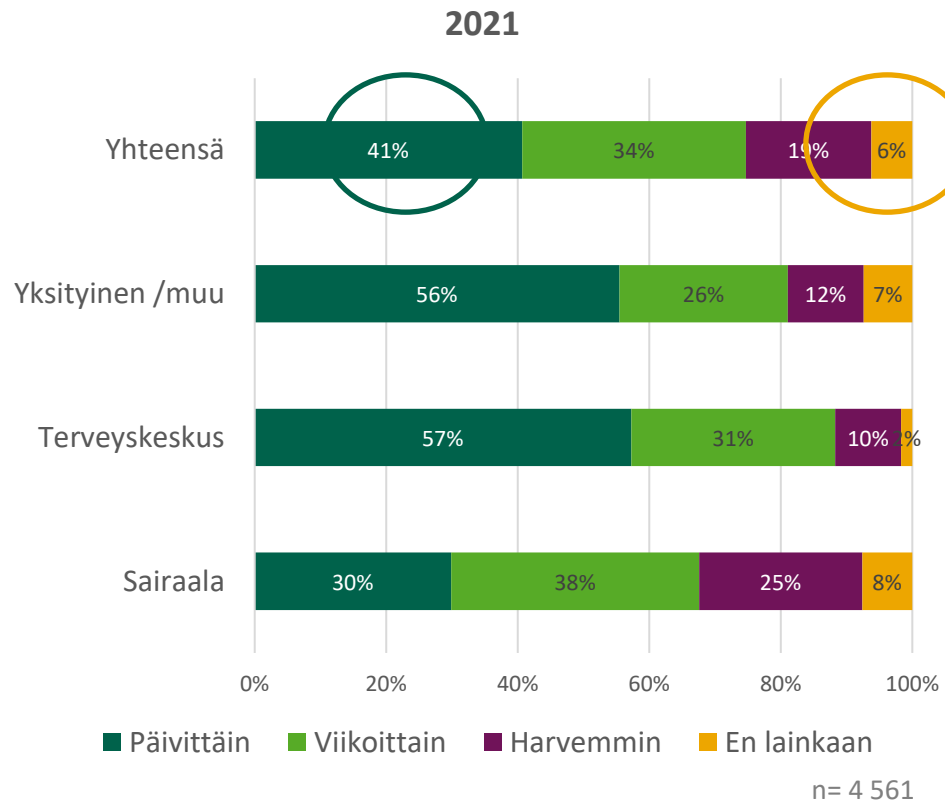
Yhteenveto: Tietojärjestelmien tuki yhteistyölle ja tiedonkululle

- Tietojärjestelmät tukevat samassa organisaatiossa toimivien lääkärien välistä yhteistyötä ja tiedonkulkua heikommin kuin vuonna 2017.
 - Eri organisaatioissa toimivien lääkärien ja lääkärien ja hoitajien välisessä tiedonkulussa ei ole juuri tapahtunut muutoksia. Edelleen alle viidennes kokee tietojärjestelmien tukevan tiedonkulkua hyvin eri organisaatioissa toimivien lääkärien välillä ja puolet vastaajista lääkärien ja hoitajien välillä.
 - Sen sijaan positiivista kehitystä on tapahtunut tiedonkulussa lääkärien ja potilaiden välillä, mutta edelleenkin vain noin neljännes vastaajista kokee, että tietojärjestelmät tukevat sitä hyvin.
-

Kanta-palvelut

Kanta-palveluiden käyttö potilastietojen hakuun 2021 ja 2017

Kanta-palvelujen päivittäinen käyttö on lisääntynyt selkeästi.

Yhteenveto: Kanta-palvelut

- Kanta-palveluiden käyttö on selkeästi yleistynyt. Päivittäin Kanta-palveluja käyttävien määrä on noin kaksinkertaistunut vuodesta 2017 kaikilla sektoreilla. Päivittäinen käyttö on yleisintä terveyskeskuksissa ja yksityinen/muu sektorilla.
 - Kanta-palveluja käyttämättömien osuus on pudonnut 21 prosentista kuuteen prosenttiin.
 - Vuonna 2021 51% vastaajista nimeää kehittämiskohteeksi tiedonhaun hankaluuden Kanta-palveluista. Vastaaja luku vuonna 2017 oli 41%.
-

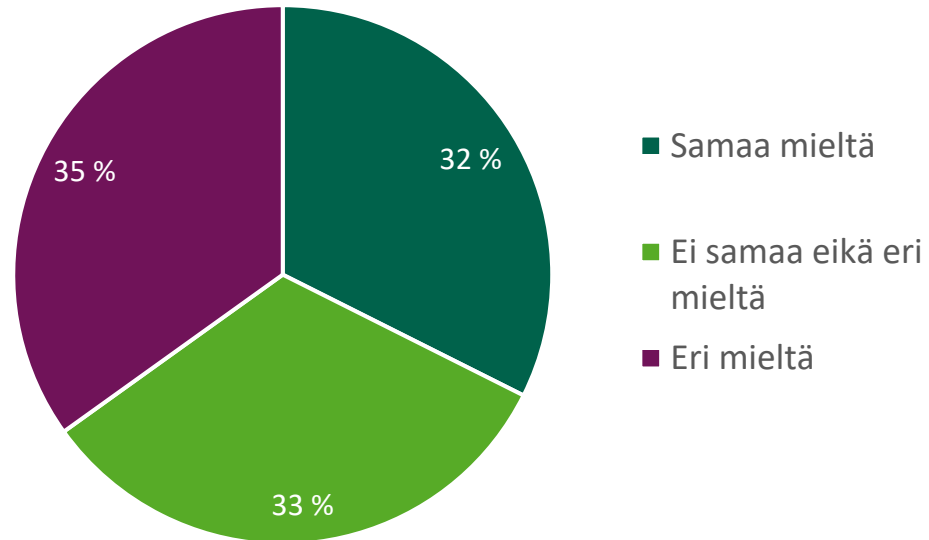
Etävastaanotto

Etävastaanotto

Etävastaanoton määrä oli lisääntynyt. Niiden osuus, jotka **eivät tehneet etävastaanottoa ollenkaan** oli pudonnut vuoden 2017 **42 prosentista 26 prosenttiin**.

Noin kolmannes kantansa ilmaisseista vastaajista oli samaa mieltä väittämän ”Tietojärjestelmät tukevat etävastaanoton sujuvaa toteuttamista” kanssa (kuva alla).

2021

n= 2 484

Yhteenveto: Etävastaanotto

- Etävastaanoton määrä on lisääntynyt, mikä liittyyneen koronatilanteeseen.
 - Vain kolmannes kokee, että tietojärjestelmät tukevat hyvin etävastaanoton sujuvaa toteuttamista.
-

Lopuksi

- Verrattuna vuoden 2017 tuloksiin, lääkärien arvioissa potilastietojärjestelmistä on nähtävissä myönteistä kehitystä, vaikkakin kokonaisarvosana on laskenut. Kokonaisarvosanan lasku johtuu pääasiallisesti tutkimuksessa ensimmäistä kertaa mukana olevasta Apotti järjestelmästä.
 - Kanta-palvelujen käyttö on yleistynyt, järjestelmien vakaus ja reagointinopeus ovat parantuneet, kuten myös rutiinitehtävien suorittamisen sujuvuus. Myös tiedonkulku lääkärin ja potilaan välillä on parantunut. Vaikka myönteistä kehitystä on nähtävistä, ollaan monien osa-alueiden kohdalla vielä varsin kaukana hyvästä toimivuudesta. Lisäksi järjestelmien välillä on suuria keskinäisiä eroja tarkastelluilla osa-alueilla.
-